

Huleveesisopimus

HSY:n ja jäsenkuntien välinen sopimus hulevesien viemäröinnistä

19.1.2018

Sisällysluettelo

1	Sopijapuolet	3
2	Sopimuksen kohde	3
3	Yhteyshenkilöiden tehtävät ja yhteistoiminta	3
4	Määritelmät	3
5	Sopimuksen tausta	5
6	Hulevesisopimuksen liittyminen muihin sopimuksiin	5
7	Vastuut ja velvoitteet	6
8	Muu kehittäminen	6
9	Maksu yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä	6
10	Varautuminen häiriötilanteisiin	7
11	Tiedonantovelvollisuus	7
12	Vahingonkorvaukset	7
13	Ylivoimainen este	8
14	Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys	8
15	Sopimuksen voimaantulo ja voimassa olo	8
16	Sopimuksen muuttaminen	8
17	Sopimuksen päättäminen ja irtisanominen	9
18	Erimielisyydet	9
19	Allekirjoitukset	10
	Liitteet	11

Liite 1. Yhteyshenkilöt

Liite 2. Tekniset määritelmät

Liite 3. Vastuunjako rakenteiden ja laitteiden osalta HSY:n ja jäsenkunnan välillä

Liite 4. Vastuunjako rakenteiden ja laitteiden osalta HSY:n ja kiinteistön välillä

Liite 5. Jäsenkuntakohtainen maksu yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä

Liite 6. Jäsenkuntakohtaiset menettelytapaohjeet liitteineen

Liitekartta 1. HSY:n huleveden viemärointialue

Liitekartta 2. Vantaan kaupungin hulevesijärjestelmän vaikutusalue

1 Sopijapuolet

Vantaan kaupunki

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY
PL 100, 00066 HSY
Y-tunnus 2274241-9

Edellä mainituista käytetään yhdessä nimeä sopijapuolet. Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungeista käytetään nimeä jäsenkunnat. Tässä sopimuksessa jäsenkunnalla tarkoitetaan kaikkia kuntatekniikan yhteistyöhön osallistuvia sekä siitä tai vesihuollosta päättäviä jäsenkunnan organisaatioita. Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY:stä käytetään nimeä HSY.

2 Sopimuksen kohde

Tällä Huleveisisopimuksella HSY ja jäsenkunnat sopivat vesihuoltolain (119/2001) 17 a §:n mukaisesti huleveden viemäroinnin järjestämisestä sekä vastuunjaosta HSY:n ja jäsenkuntien välillä.

Tämä Huleveisisopimus ja siihen liittyvät jäsenkuntakohtaiset menettelytapaohjeet korvaavat aiemmat hulevesiä koskevat HSY:n ja jäsenkuntien välillä solmitut sopimukset ja sitoumukset.

3 Yhteyshenkilöiden tehtävät ja yhteistoiminta

Sopijapuolten määräämien yhteyshenkilöiden (liite 2) tehtävänä on seurata ja valvoa tämän sopimuksen toteutumista ja tiedottaa sopimuksen toteutumiseen liittyvistä asioista. Yhteyshenkilöillä ei ole oikeutta muuttaa sopimusta. Sopijapuolen on viivytyksettä ilmoitettava kirjallisesti yhteyshenkilön vaihtumisesta sopijapuolten kaikille yhteyshenkilöille.

Yhteyshenkilöt vastaavat sopijapuolten välisen huleveden viemärintiä koskevan tapaamisen järjestämisestä. Tapaaminen on järjestettävä vähintään kerran vuodessa ellei muuta erikseen sovita, ja HSY kutsuu tapaamisen kokoon. Tapaamisessa yhteyshenkilöt arvioivat Huleveisisopimuksen toteutumista sekä hulevesiviemäriverkoston rakentamisen osalta yhdyskuntakehityksen tarpeen muutokset ja sopivat huleveden viemärintialueen päivittämiseen liittyvistä asioista.

4 Määritelmät

Alla olevilla määritelmillä tarkoitetaan tämän sopimuksen yhteyksissä seuraavaa:

Hulevedellä tarkoitetaan rakennetulta alueelta maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta poisjohdettavaa sade- tai sulamisvettä. Perustusten kuivatusvedet eivät ole hulevesiä, mutta niihin sovelletaan samoja määräyksiä ja menettelyitä kuin hulevesiin.

Huleveden viemäroinnillä tarkoitetaan huleveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriissä. Hulevesiviemäreiden mitoitusvirtaama vastaa noin kerran kolmessa vuodessa tois-
tuvan sateen intensiteettiä.

Huleveden johtaminen ns. sekavesiviemäriin ei ole huleveden viemärointiä. Sekaviemäroidyn alueen yleisten alueiden hulevesien hallinnasta on Helsingin kaupungin ja HSY:n kesken laadittu erillinen sopimus, joka noudattaa tämän Hulevesisopimuksen linjauksia.

Hulevesien hallinnalla tarkoitetaan hulevesien imeyttämiseen, viivyttämiseen, johtamiseen, viemärointiin ja käsittelyyn liittyvien toimenpiteiden kokonaisuutta.

Hulevesiviemäriverkostolla tarkoitetaan hulevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamiseen tarkoitettua verkostoa kaivoineen ja mahdollisine pumppaamoineen.

Häiriötilanteella tarkoitetaan vakavaa tilannetta, jossa on ryhdyttävä erityisiin toimiin ja tiivistettyyn yhteistyöhön viranomaisten kanssa uhan ennaltaehkäisemiseksi ja siitä selviämiseksi. HSY:n valmiussuunnitelmassa on kuvattu häiriötilannekohtaisesti myrskyn tai tulvan aiheuttamat todennäköiset seuraukset ja toimenpiteet raakavedenhankinnalle, vedenpuhdistukselle, vedenjakelulle, jätevedenpuhdistukselle ja viemäroinnille.

Kiinteistö on itsenäinen maanomistuksen yksikkö, joka merkitään kiinteistörekisteriin, esimerkiksi tila, tontti, yleinen alue, yleinen vesialue, valtion metsä ja suojelualue. Kiinteistö voi olla rakennettu tai rakentamaton.

Kunnan hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan hulevesien hallintaan tarkoitettujen alueiden ja rakenteiden kokonaisuutta lukuun ottamatta vesihuoltolain (119/2001) 17 a §:ssä tarkoitettuja vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkostoja.

Kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalue on alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelee. Vaikutusalueella olevan kiinteistön ei tarvitse olla fyysisesti liittynyt kunnan hulevesijärjestelmään.

Kunnan hulevesimaksu on kunnalle maksettava maksu, jota kunta kerää kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella sijaitsevilta kiinteistöiltä hulevesien johtamisesta ja käsittelystä.

Purkureitti on kaavassa osoitettu tai muuten tarkoitukseen varattu luonnontilainen tai rakennettu reitti, joka mahdollistaa hulevesien johtamisen vesistöön tai muuhun tarkoitukseen soveltuvaan paikkaan mahdollisimman vähäistä haittaa aiheuttaen.

Rajakohdaksi sanotaan kiinteistön hulevesijärjestelmän (tonttijohdot) ja kunnan hulevesijärjestelmän liittymiskohtaa. Vastaavaa vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin ja kiinteistön hulevesijärjestelmän liittymiskohtaa sanotaan liitoskohdaksi. Kiinteistö vastaa hulevesijärjestelmästään rajakohtaan tai liitoskohtaan asti.

Tulvareitillä tarkoitetaan tyypillisesti maanpinnalla olevaa huleveden virtausreittiä, johon hulevedet johdetaan hallitusti silloin, kun hulevesiviemäroinnin kapasiteetti ylittyy.

Yhdyskuntakehityksen tarpeella tarkoitetaan asutuksen ja vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan kehittymisen luomaa tarvetta vesihuollon kehittämiselle.

Yleinen alue on kunnan tai valtion omistama kiinteistö, joka on muodostettu asemakaavassa katualueeksi, toriksi tai katuaukioksi, virkistysalueeksi, liikennealueeksi, loma- ja matkailualueeksi, suojelualueeksi, vaara-alueeksi, erityisalueeksi tai vesialueeksi osoitetusta alueesta tai sen osasta ja joka on merkitty yleisenä alueena kiinteistörekisteriin.

Valmiussuunnitelma on poikkeusolojen varalta tehtävä varautumissuunnitelman osa. Valmiussuunnitelmassa määritellään mm. tietojenkäsittelyn toimivuusvaatimukset eri tasoilla vahinkotilanteessa, palvelujen hallitun supistamisen vaiheet sekä toipumistoimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi.

Vesihuoltolaitoksen huleveden viemärointialue määritetään kunnan kanssa sopimuksella, jonka aluemäärityksen perusteella vesihuoltolaitos huolehtii hulevesien viemäroinnistä erikseen määrätyin perustein. Aluemääritys voi olla osin tai kokonaan päällekkäin kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueen kanssa.

Tarkemmat tekniset määritelmät on esitetty liitteessä 2.

5 Sopimuksen tausta

Hulevesien hallintaa koskeva lainsäädäntö uudistui syksyllä 2014. Vesihuoltolain (119/2001) sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) uusissa säännöksissä kiinnitetään erityisesti huomiota hulevesien hallintaan ja vastuunjakoon kunnan ja vesihuoltolaitoksen välillä. Hulevesien hallinta ei ole enää vesihuoltoa, vaan rakennetulla alueella maan pinnalle, rakennuksen katolle tai muulle pinnalle kertyvän sade- ja sulamisveden hallinnassa sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvun säännöksiä. Soveltamisala koskee myös perustusten kuivatusvesiä, vaikka niitä ei luetaakaan hulevesiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 103 i §:n mukaan kunta vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella, mutta voi ottaa hulevesien hallinnan järjestettäväkseen muillakin alueilla. Vesihuoltolain 17 a §:n mukaan kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että vesihuoltolaitos vastaa huleveden viemäroinnistä päätöksessä erikseen määriteltävällä alueella yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Jos vesihuoltolaitos vastaa hulevesien viemäroinnistä kunnan hyväksymällä alueella, niin silloin toimintaan sovelletaan vesihuoltolakia.

6 Hulevesisopimuksen liittyminen muihin sopimuksiin

HSY ja jäsenkunnat ovat solmineet ”Puitesopimuksen kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja jäsenkuntien kesken” (allekirjoitukset 17.12.2014–7.1.2015), jäljempänä KT –puitesopimus. KT –puitesopimus täsmentää lainsäädännössä, HSY:n perussopimuksessa ja Sopimuksessa pääkaupunkiseudun vesi- ja viemärlaitostointojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä kirjatun HSY:n ja jäsenkuntien vastuita ja yhteistyötä sekä työ- ja kustannusjakoa koskien vesihuollon toiminta-alueen laajentumista, vesihuoltoinvestointien ohjelmointia, suunnittelua ja rakentamista sekä vesihuoltojärjestelmän ylläpitoa. KT –puitesopimuksessa hulevesien vastuun periaatteet päätettiin sopia myöhemmin erillisellä sopimuksella. Tämä Hulevesisopimus täydentää täten KT –puitesopimusta ollen tuo em. ”erillinen sopimus”.

KT –puitesopimuksen yhteydessä sovittiin päivitettäväksi eräitä HSY:n ja jäsenkuntien palvelusopimuksia. Huleveden suunnittelu- ja investointivastuisiin sovelletaan Vesihuollon suunnittelu ja rakennuttaminen sekä Vesihuollon rakentaminen –palvelusopimuksia.

Tällä Hulevesisopimuksella ei oteta kantaa sopijapuolten ja kolmannen osapuolen välisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, eikä tällä sopimuksella siten rajoiteta eikä muuteta sopijapuolten oikeutta periä vesihuoltolain 18 ja 19 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain 103 n §:n mukaisia maksuja.

7 Vastuut ja velvoitteet

HSY huolehtii huleveden viemäröinnistä menettelytapaohjeiden liitekartassa 1 esitetyllä alueella (vesihuoltolaitoksen huleveden viemäröintialue). Liitekartassa 1 on Vesihuoltolain 17 a§:n mukaisesti kuvattu alueet, joille hulevesiviemäriverkosto on jo rakennettu sekä ne alueet, joille hulevesiviemäriverkosto on yhdyskuntakehityksen tarpeen mukaisesti rakennettava lähitulevaisuudessa. Viemäröintialueen laajuus tarkistetaan vesihuollon toiminta-alueen päivittämisen yhteydessä.

Jäsenkunnat huolehtivat hulevesien hallinnasta kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella. Eri jäsenkuntien hulevesijärjestelmien vaikutusalueiden päivittäminen ei vaadi muiden jäsenkuntien käsittelyä vaan jokainen jäsenkunta päättää itsenäisesti hulevesijärjestelmänsä vaikutusalueen. Jäsenkuntakohtaisissa menettelytapaohjeissa on osoitettu liitekartassa 2 kunkin jäsenkunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalue.

Sopijapuolet huolehtivat siitä, että niiden rakentamat hulevesijärjestelmät ovat yhteensopivia muodostaen toimivan ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Tarkemmat hulevesiviemäröintiä koskevat menettelytapaohjeet laaditaan erikseen kunkin jäsenkunnan ja HSY:n kesken.

Kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja jäsenkunnan välillä voidaan muuttaa HSY:n ja jäsenkunnan yhteisellä kirjallisella sopimuksella, joka saatetaan muiden jäsenkuntien tietoon tämän sopimuksen kohdan 10 mukaisesti.

Liitteessä 3 ja jäsenkuntakohtaisissa menettelytapaohjeissa on esitetty huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus ja kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja jäsenkunnan välillä. Selkeyden lisäämiseksi ohjeissa on esitetty myös huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus ja kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja kiinteistön välillä (liite 4).

8 Muu kehittäminen

HSY kehittää yhteistyössä jäsenkuntien kanssa seuraavia hulevesiin liittyviä tehtäviä:

- Hulevesiin liittyvän paikkatiedon kerääminen, yhtenäistäminen ja ylläpito. Tavoitteena on saattaa hulevesiin liittyvä paikkatieto kaikille osapuolille helpommin ja tehokkaammin hyötykäyttävään muotoon. Jäsenkunnat luovuttavat tiedot yhteiseen käyttöön korvauksetta.
- HSY:n alueen hulevesijärjestelmien kapasiteettitiedon kerääminen ja hallinta. Jäsenkunnat luovuttavat tiedot yhteiseen käyttöön korvauksetta.
- Hulevesiasioiden hoitoon liittyvien hyvien käytäntöjen ja toimintamallien edistämisen tietopankki, joka saatetaan yleisesti saataville HSY:n muun vastaavan aineiston kanssa samalla tavalla
- HSY luovuttaa kokoamansa tiedon jäsenkuntien käyttöön korvauksetta.
- Lisäksi HSY voi osallistua erilaisiin hulevesiasioita käsitteleviin työryhmiin ja projekteihin kulloinkin erikseen sovittavalla tavalla

KT seurantaryhmä seuraa näiden tehtävien toteutumista.

9 Maksu yleisten alueiden huleveden viemäröinnistä

HSY perii vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti jäsenkunnilta kustannuksia vastaavan ja yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisen maksun yleisiltä alueilta vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin johdettavan huleveden viemäröinnistä.

HSY eriyttää kirjanpidossaan huleveden viemäröinnin kustannukset. Maksu yleisten alueiden huleveden viemäröinnistä määräytyy HSY:n hulevesikustannusten ja yhteisesti sovittavan yleisten alueiden pinta-alan prosentti-osuuden perusteella (sopimuksen teon hetkellä 22%).

KT –seurantaryhmä käsittelee korvauksen perustana olevat laskelmat vuosittain. Maksun suuruus jäsenkunnittain tämän sopimuksen tullessa voimaan on esitetty tämän sopimuksen liitteessä 5.

10 Varautuminen häiriötilanteisiin

HSY on varautunut vesihuoltolain 15 a §:n edellyttämällä tavalla häiriötilanteisiin turvatakseen vesihuoltolaitoksen palvelut. Varautuminen perustuu valmiuslain (1552/2011) antamiin valmiussuunnitelman ohjeisiin. HSY:n voimassa olevassa valmiussuunnitelmassa käsitellään hulevesistä aiheutuvia häiriötilanteita mm. sään ääri-ilmiöihin ja kapasiteettivajeeseen varautumisen avulla.

Jäsenkunnat ovat osallistuneet valmiussuunnitelman laadintaan ja HSY:n valmiussuunnitelmassa on yleinen osa, jossa on kuvattu yhteistyö eri viranomaisten kanssa. Jäsenkunnat sisällyttävät varautumisen kunnan hulevesijärjestelmän häiriötilanteisiin kuntien valmiussuunnitelmiin.

Varautumiseen liittyvissä suunnitelmissa on otettava huomioon hulevesien hallinnan kokonaisuus. Tämä tapahtuu hyvässä yhteistyössä HSY:n ja jäsenkuntien kesken.

11 Tiedonantovelvollisuus

Sopijapuolet ovat velvollisia antamaan välittömästi tiedot toisilleen huleveden viemärintiin mahdollisesti vaikuttavista muutoksista toiminnassaan. Tämän sopimuksen mukaisella tiedonantovelvollisuudella ei tarkoiteta vesihuoltolain 16 §:n mukaista tiedottamisvelvollisuutta vaan sopijapuolten välistä tiedonantovelvollisuutta tähän sopimukseen liittyvissä asioissa.

Muutokset, jotka voivat aiheuttaa välittömiä vaikutuksia toisen sopijapuolen hulevesijärjestelmään on ilmoitettava yhteyshenkilölle puhelimitse ja varmistettava kirjallisesti. Muut muutokset on ilmoitettava yhteyshenkilölle kirjallisesti tai sähköpostitse. Yhteyshenkilön on kuitattava kaikki kirjallisesti tai sähköisesti saapuneet ilmoitukset tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tässä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden laiminlyönyt sopijapuoli vastaa tiedonantovelvollisuuden laiminlyömisestä johtuvista toiselle sopijapuolelle aiheutuneista vahingoista tämän sopimuksen kohdan 12 mukaisesti.

12 Vahingonkorvaukset

Sopijapuolilla on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksen aiheuttamasta vahingosta. Mikäli sopijapuoli on toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksen johdosta velvollinen maksamaan korvausta kolmannelle, sopimusta rikkonut sopijakumppani on velvollinen suorittamaan vastaavansuuruisen korvauksen korkoineen korvauksen maksaneelle sopijapuolelle.

Kukin sopijapuoli käsittelee Hulevesisopimuksen perusteella vastuulleen kuuluvat sille osoitetut vahingonkorvausvaatimukset. Mikäli kolmannen osapuolen sopijapuolelle osoittama korvausvaatimus kuuluu Hulevesisopimuksen perusteella toisen sopijapuolen vastuulle, tulee sopijapuolen siirtää vaatimus ilman aiheetonta viivytystä vastuussa olevalle sopijapuolelle asian käsittelyä varten ja ilmoittaa siirrosta vahingonkorvausvaatimuksen tehneelle.

13 Ylivoimainen este

Kumpikaan osapuoli ei vastaa viivästyksestä tai suorituksen estymisestä, joka johtuu ylivoimaisesta esteestä. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan sellainen sopijapuolen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella oleva este, jota sopijapuoli ei ole voinut kohtuudella ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia sopijapuoli ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.

Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan esimerkiksi sellainen poikkeuksellisen rankkasateen tai muun luonnonilmiön aiheuttama voimakas vedentulo, johon varautumista olisi ollut kohtuutonta edellyttää yleisen hulevesiviemäriverkoston ja -rakenteiden ja -laitteiden mitoituksessa. Kumpikaan sopijapuoli ei vastaa viivästyksestä tai suorituksen estymisestä, joka johtuu ylivoimaisesta esteestä.

Sopijapuolen, joka haluaa vedota ylivoimaiseen esteeseen, tulee viipymättä ilmoittaa kirjallisesti ylivoimaisesta esteestä ja sen ennakoitavissa olevista vaikutuksista toisten sopijapuolten yhteishenkilöille samoin kuin esteen lakkaamisesta.

14 Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys

Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Mikäli sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, on niiden pätevyysjärjestys seuraava:

1. Tämä Hulevesisopimus
2. Jäsenkuntaohjeet menettelytapaohjeet liitekarttoineen (Liite 6)
3. Tämän Hulevesisopimuksen liitteet 1-5

Kohdan 3 liitteet ovat keskenään samanarvoisia.

15 Sopimuksen voimaantulo ja voimassa olo

Sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu ja kun [kunta (toimivaltainen viranomainen)] on tehnyt vesihuoltolain 17 a §:ssä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen. Jos jäsenkunta ei tee päätöstä, sopimus raukeaa ilman eri toimenpiteitä, eikä osapuolilla ole sopimuksesta johtuvia vaatimuksia toisiaan kohtaan. Lisäksi jäsenkuntaohjeet tulee olla hyväksyttyinä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi.

16 Sopimuksen muuttaminen

Hulevesisopimuksen sisällön tarkistamisesta ja muuttamisesta on neuvoteltava, jos joku sopijapuolista sitä esittää. Hulevesisopimukseen voidaan tehdä muutoksia sopijaosapuolten niin sopiessa. Muutoksista päättää kussakin tapauksessa asianmukainen toimielin. KT-sopimuksen seurantarayhmä voi tehdä sopimukseen ja sen liitteisiin teknisluonteisia muutoksia ja tarkennuksia.

Jäsenkuntaohjeita menettelytapaohjeita ja niiden liitteitä voidaan päivittää osapuolten niin sopiessa. Muutokset tulee käsitellä KT-sopimuksen seurantarayhmässä.

17 Sopimuksen päättäminen ja irtisanominen

Sopimus päättyy, mikäli sopimus korvataan kokonaan uudella sopimuksella (esimerkiksi mikäli kunta ottaa itse huolehtiakseen hulevesistä tekemällä uuden vesihuoltolain 17 a §:n mukaisen päätöksen) tai mikäli kuntayhtymä puretaan perussopimuksen mukaisesti. Sopimus päättyy jäsenkunnan osalta, mikäli se eroaa kuntayhtymästä.

Sopimuksen irtisanominen on mahdollista olosuhteiden muuttuttua oleellisesti sopimuksen teon jälkeen. Tällainen muutos voi olla esimerkiksi lainsäädäntömuutos, joka vaikuttaa oleellisesti sopijapuolten vastuisiin huleveden hallinnassa.

Sopimus on voimassa irtisanomisen jälkeen siihen asti, kunnes jäsenkunta on tehnyt uuden vesihuoltolain 17 a §:n mukaisen päätöksen huleveden viemäröinnistä. Mikäli sopimus irtisanotaan, jäsenkunta määrää 17 a §:n mukaisessa päätöksessä HSY:n huolehtimisvelvollisuudesta asema-kaavan, hulevesisuunnitelman, katusuunnitelman tai yleisen alueen suunnitelman mukaisesti neuvoteltuaan ensin HSY:n kanssa ellei jäsenkunta itse ota huolehdittavakseen huleveden viemäröintiä.

Sopimuksen irtisanomisaika on yksi vuosi.

18 Erimielisyydet

Hulevesisopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Hulevesisopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti sopijapuolten välisissä neuvotteluissa ja viime kädessä HSY:n yhtymäkokouksessa.

19 Allekirjoitukset

Tämä sopimus on allekirjoitettu viitenä (5) samasanaisena kappaleena, yksi kullekin sopijapuolelle.

Helsingissä Xkuun X. päivänä 2018

VANTAAN KAUPUNKI

HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT –KUNTAYHTYMÄ HSY

Liitteet

Liite 1. Yhteyshenkilöt

Liite 2. Tekniset määritelmät

Liite 3. Vastuunjako rakenteiden ja laitteiden osalta HSY:n ja jäsenkunnan välillä

Liite 4. Vastuunjako rakenteiden ja laitteiden osalta HSY:n ja kiinteistön välillä

Liite 5. Jäsenkuntakohtainen maksu yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä

Liite 6. Jäsenkuntakohtaiset menettelytapaohjeet liitteineen

Liitekartta 1. HSY:n huleveden viemärointialue

Liitekartta 2. Vantaan kaupungin hulevesijärjestelmän vaikutusalue

Liite 1: Yhteyshenkilöt sopimuksen tekohetkellä

VANTAAN KAUPUNKI

Nimi:
Titteli:
Yhteystiedot:
Tehtävät hulevesien hallinnassa:

HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELU –KUNTAYHTYMÄ HSY

Nimi:
Titteli:
Yhteystiedot:
Tehtävät hulevesien hallinnassa:

Liite 2: Tekniset määritelmät

Liitteen 2 taulukossa 1 esitetyillä määritelmillä täydennetään Hulevesisopimuksen kohdassa 4 ja jäsenkuntaakohtaisissa menettelytapaohjeissa esitettyjä määritelmiä. Taulukossa 1 ei ole erikseen indikoitu, että kyseessä on hulevesiin liittyvä sanasto vaan kaikki määritelmät ja selitykset viittaavat hulevesiin ellei erikseen mainita muuta, kuten sekaviemäriputki.

Taulukko 1. Tekniset määritelmät

Termi	Selitys
Avo-oja	Maahan kaivettu, peittämätön uoma, jonka tarkoituksena on tietyn maa-alueen kuivattaminen tai kasteleminen tai muu veden johtaminen.
Hulevesipumppaamo	Pumppaamo, jonka mitoitus vastaa hulevesiviemärin mitoitusta ja se pumpkaa hulevesiä.
Hulevesiviemäri	Viemäri, johon johdetaan hulevesiä ja perustusten kuivatusvesiä ja johon voi putkiviemärin lisäksi kuulua siihen välittömästi yhdistyviä avo-ojia.
Imeytys- tai viivytysrakenne	Järjestelmä, jonka tarkoitus on edistää huleveden imeytymistä ja suodattumista maakerrosten läpi maaperään tai tasata huleveden johtumista hulevesiverkostoon.
Joki	Virtaavan veden vesistö, jonka valuma-alue on vähintään 100 km ² .
Kiinteistön liitosputki	Kiinteistön hulevedet joko kunnan tai vesihuoltolaitoksen hulevesijärjestelmään liittävä putki.
Kitakaivo	Viiksiviemäriputken päässä oleva, hulevesien kokoamiseen tarkoitettu kaivo, jossa on kitakansi ja mahdollinen sakkapesä.
Noro	Puroa pienempi vesiuoma, jonka valuma-alue on vähemmän kuin 10 km ² ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista.
Ottoputki	Runkoviemäriputken ensimmäinen putkiosa, joka liittää viemärintijärjestelmän joko avo-ojaan tai viivytysrakenteeseen.
Paineviemäriputki	Hulevesi- tai tulvapumppaamon ja purkukaivon välissä oleva paineellinen hulevesiviemäriputki.
Purkukaivo	Kaivo, joka toimii hulevesi- tai tulvapumppaamoiden purkukaivona.
Purkuputki	Runkoviemäriputken viimeinen putkiosa, joka purkaa hulevedet viemäroinnin ulkopuolelle.
Puro	Jokea pienempi virtaavan veden vesistö.

Ritiläkaivo	Viiksiviemäriputken päässä oleva, hulevesien kokoamiseen tarkoitettu kaivo, jossa on ritiläkansi ja mahdollinen sakkapesä.
Rumpuputki	Huleveden ojitukseen, alitukseen tai ohjaamiseen maan alla käytetty erillinen putki.
Runkoviemäriputki	Tavanomaiselle mitoitussateelle HSY:n suunnitteluohjeiden mukaisesti mitoitettava hulevesien kokoomaviemäri.
Sekavesiviemäriputki	Putkijärjestelmä, jossa sekä jätevedet että hulevedet johdetaan samassa viemäriässä; järjestelmä on mitoitettu molemmille vesille.
Tarkastuskaivo	Runkoviemäriputkessa oleva umpikansinen ja sakkapesätön kaivo, jonka avulla tehdään suunnanmuutokset ja tonttioviemäriiliittymiset (pääsääntöisesti). Tarkastuskaivoja käytetään myös kunnossapitoon.
Tulvamitotettu hulevesiviemäri	Rankkasateelle mitoitettava hulevesien runkoviemäriputki, jonka avulla hallitaan tulvia. (HSY:n omistama)
Tulvaviemäri	HSY:n suunnitteluohjeen mukaisen mitoitussateen ylittävän vesimäärän johtamiseen tarkoitettu viemäri, jonka toiminta on suunniteltu nimenomaan tulvatilanteita varten. (Jäsenkunnan omistama)
Tulvareitti	Maanpinnalla oleva huleveden virtausreitti, johon hulevedet johdetaan hallitusti silloin, kun hulevesiviemäröinnin kapasiteetti ylittyy.
Tulvavesipumppaamo	Pumppaamo, jonka mitoitus vastaa tulvavesien mitoitusta ja se pumpkaa tulvavesiä.
Viiksiviemäriputki	Runkoviemäriputkea ja ritiläkaivoja tai kitakaivoja tai vastaavia yhdistävä hulevesiviemärin osa.
Välppä	Otto- tai purkuputken päässä oleva ritilä, joka estää esimerkiksi eläinten pääsyn runkoviemäriputkeen.
Erillisiviemäriputki	Putkijärjestelmä, jossa jätevedet ja hulevedet johdetaan erillään toisistaan

Liite 3: Huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus, toteutuksen ja kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja jäsenkunnan välillä

Omistajuus

Asiakirjan ”Vesihuoltolaitostoimintoja koskeva luovutuskirja; Helsingin kaupunki, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Kauniaisten kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä, 18.12.2009” mukaisesti vesihuoltolaitosomaisuuden hulevesisopimusta koskeva osuus on HSY:tä perustettaessa jaettu seuraavasti:

- Lähtökohtana luovutuskirjassa on, että vesihuolto-omaisuus siirtyy kunnilta HSY:lle eräin tarkennuksin ja poikkeuksin
- Siirtymättä on jäänyt osa omaisuudesta, hulevesiä koskien tärkeimpinä viiksijohdot ja –kaivot. Luovutuskirjassa todetaan: ”Kunkin Kaupungin viiksijohdot ja –kaivot, jotka muodostavasta sadevesiviemäriverkostosta ne putket, jotka johtavat sadeveden katukaivoista sadevesirunkoviemäriin. Osapuolten sopimin tavoin siirtymättä jäävät viiksijohdot ja –kaivot vastaavat noin 25 % kunkin Kaupungin sadevesiviemäriverkostosta.”
- Avouomat: Luovutuskirja ei mainitse avouomia eikä avo-ojia siirtyvänä omaisuutena. Sen sijaan luovutuskirja toteaa siirtymättä jäävänä eränä muun muassa ”maa-alueet ja maakaaren (540/1995) mukaiset kiinteistöt”. Edellä mainitun perusteella tässä sopimuksessa on oletettu, että avo-ojat ovat jäsenkuntien omaisuutta.
- Hulevesipumppaamot: Luovutuskirja toteaa eräänä HSY:lle siirtyvänä omaisuuseränä ”Pumppaamot” erottelematta pumppaamoita käyttötarkoituksen mukaan. HSY:n ja jäsenkuntien yhteinen tulkinta kuitenkin on, että tällä on tarkoitettu vedenjakelun paineenkorotuspumppaamoja ja jätevesipumppaamoja eli hulevesipumppaamot kuuluvat jäsenkunnille tai kolmansille osapuolille.

Toteutus ja kunnossapito

HSY vastaa yleisillä alueilla sijaitsevien putkitettujen hulevesiviemäriverkostojen runkoviemäreiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Jäsenkunta vastaa avouomien, kadun ja yleisten alueiden rakenteiden, kadun kuivatuksen (sisältäen viiksiputket ja –kaivot), tulvareittien ja näihin liittyvien viivytyrakenteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Tarkemmat kunnossapidon vastuunjaot HSY:n ja jäsenkuntien välillä on esitetty jäsenkuntakohteisissa menettelytapaohjeissa, joita voidaan tarkentaa tarpeen mukaan. Kaikki sellainen, mitä ei ole erikseen mainittu, kuuluu jäsenkunnan vastuulle.

Liite 4: Huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus ja kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja kiinteistön välillä

Liitteen 4 taulukossa 1 kuvataan omistajuuden ja kunnossapidon vastuunjakoa HSY:n ja kiinteistön välillä huleveden viemäröintialueella. Kunnossapitovastuu katu- ja yleisillä alueilla sijaitsevista laitteista ja rakenteista jakautuu HSY:n ja jäsenkunnan välille liitteen 3 sekä jäsenkuntakohtaisten menettelytapaohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen vastuulla voi lisäksi olla kunnan hulevesijärjestelmään hulevettä johtavia rakenteita ja laitteita.

Kiinteistön haltijan vastuulla olevat rakenteet on eritelty vesihuoltolaitoksen ja liittyjän välisessä liittymissopimuksessa. Kaikki sellainen, mitä ei erikseen ole mainittu, kuuluu joko jäsenkunnan tai kiinteistön vastuulle.

Liitteen 4 tarkoitus on selventää huleveteen liittyvää omistajuutta ja kunnossapitovastuuta. Tämä liite ei muuta asiaan liittyviä sopimuksia.

Taulukko 1. Kunnossapidon vastuunjako HSY:n ja kiinteistön välillä huleveden viemäröintialueella

Yksityinen kiinteistö	Omistaja	Kunnossapitovastuu	Lisätiedot
Kiinteistöjen väliset avo-ojat	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistön ajoliittymien rumpu-putki	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistön hulevesipumppaamo	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistön salaojat	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistön rännikaivot	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistöjen viivytys-, imeytys- ja suodatusrakenteet tai kasetit	Kiinteistö	Kiinteistö	
Kiinteistön läpi kulkeva huleveden runkoviemäriputki	HSY	HSY	
Tulvarasitteet kiinteistöllä	Kiinteistö	Kiinteistö	
Liitosputki runkolinjaan tai tarkastuskaivoon	Kiinteistö	Kiinteistö	
Liitosputki avo-ojaan ja ritiläkaivoon	Kiinteistö	Kiinteistö	

Liite 5: Jäsenkuntakohtainen maksu yleisten alueiden huleveden viemäröinnistä sopimuksen tekohetkellä

	Hulevesiverkosto		Yleisten alueiden hulevesimaksu	Sekaviemärimaksu
	km	%-osuus	€	
Espoo	604,8	27,4 %	1 780 417 €	
Helsinki	941,3	42,6 %	2 771 009 €	+ 627 032 € *
Kauniainen	23,1	1,0 %	68 002 €	
Vantaa	639,5	29,0 %	1 882 567 €	
Yhteensä	2208,7	100 %	6 501 995 €	

HSY:n Huleveden kulut 2015 tilinpäätöksen perusteella noin 30 milj. €, josta yleisten alueiden osuus on 22 %.

Liite 6: Jäsenkuntakohtaiset menettelytapaohjeet

Menettelytapaohje

Täydentämään HSY:n ja Vantaan kaupungin välistä Hulevesisopimusta

19.1.2018

Sisällysluettelo

1.	Menettelytapaohje ja sen käyttö _____	3
2.	Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys _____	3
3.	Huleveden viemäröintialue _____	3
4.	Huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus ja kunnossapidon vastuunjako _____	3
5.	Muita sovittuja asioita _____	6

1. Menettelytapaohje ja sen käyttö

Tämä menettelytapaohje tarkoittaa allekirjoitettua Vesihuoltolain (119/2001) 17 a §:n mukaista Huleveesisopimusta Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) ja Vantaan kaupungin kesken. Menettelytapaohje määrittelee HSY:n ja Vantaan kaupungin väliseen yhteistyöhön liittyviä jäsenkuntakohtaisia menettelytapaohjeita. Menettelytapaohjeet koskevat:

- Huleveden viemäröintialuetta
- Hulevesirakenteiden ja -laitteiden kunnossapidon vastuunjako
- Korvausta yleisten alueiden huleveden viemäröinnistä

Jäsenkuntakohtaisia menettelytapaohjeita ja niiden liitteitä voidaan päivittää osapuolten niin sopiessa. Muutokset tulee käsitellä KT-sopimuksen seurantar ryhmässä. Myös menettelytapaohjeisiin muutokset on tehtävät kirjallisesti ja ne tulee vahvistaa HSY:n ja jäsenkunnan toimivaltain allekirjoituksin.

Muutoksista tulee tiedottaa muiden jäsenkuntien yhteyshenkilöille.

2. Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys

Menettelytapaohjeen asiakirjat täydentävät toisiaan. Mikäli asiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, on niiden pätevyysjärjestys seuraava:

1. Liite 6: Menettelytapaohje
2. Huleveesisopimuksen liitekartta 1: HSY:n huleveden viemäröintialue Vantaan kaupungin alueella sekä sitä täydentävä sanallinen määritelmä
3. Huleveesisopimuksen liitekartta 2: Vantaan kaupungin hulevesijärjestelmän vaikutusalue

3. Huleveden viemäröintialue

HSY:n huleveden viemäröintialue Vantaan kaupungin alueella on määritelty HSY:n vesihuollon toiminta-alueen kanssa mahdollisimman yhtenäisin periaattein. Osapuolten tavoitteena on jatkossa päivittää huleveden viemäröintialue ja vesihuollon toiminta-alue yhtä aikaa.

Liitekartassa 1 on esitetty HSY:n huleveden viemäröintialue Vantaan kaupungin alueella ja liitekartassa 2 on esitetty Vantaan kaupungin hulevesijärjestelmän vaikutusalue.

4. Huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuus ja kunnossapidon vastuunjako

Yleistä

Tällä Huleveesisopimuksella ei oteta kantaa sopijapuolten ja kolmannen osapuolen välisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, eikä tällä sopimuksella siten rajoiteta eikä muuteta sopijapuolten oikeutta periä vesihuoltolain 18 ja 19 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain 103 n §:n mukaisia maksuja (tämä teksti on kopio huleveesisopimuksen kohdasta 6).

Omistajuus

Perustuen HSY:n perustamisen dokumentteihin ja niiden tulkintaan, on sovittu taulukon 1 mukaisesti huleveden viemäröintialueen rakenteiden ja laitteiden omistajuusjaosta.

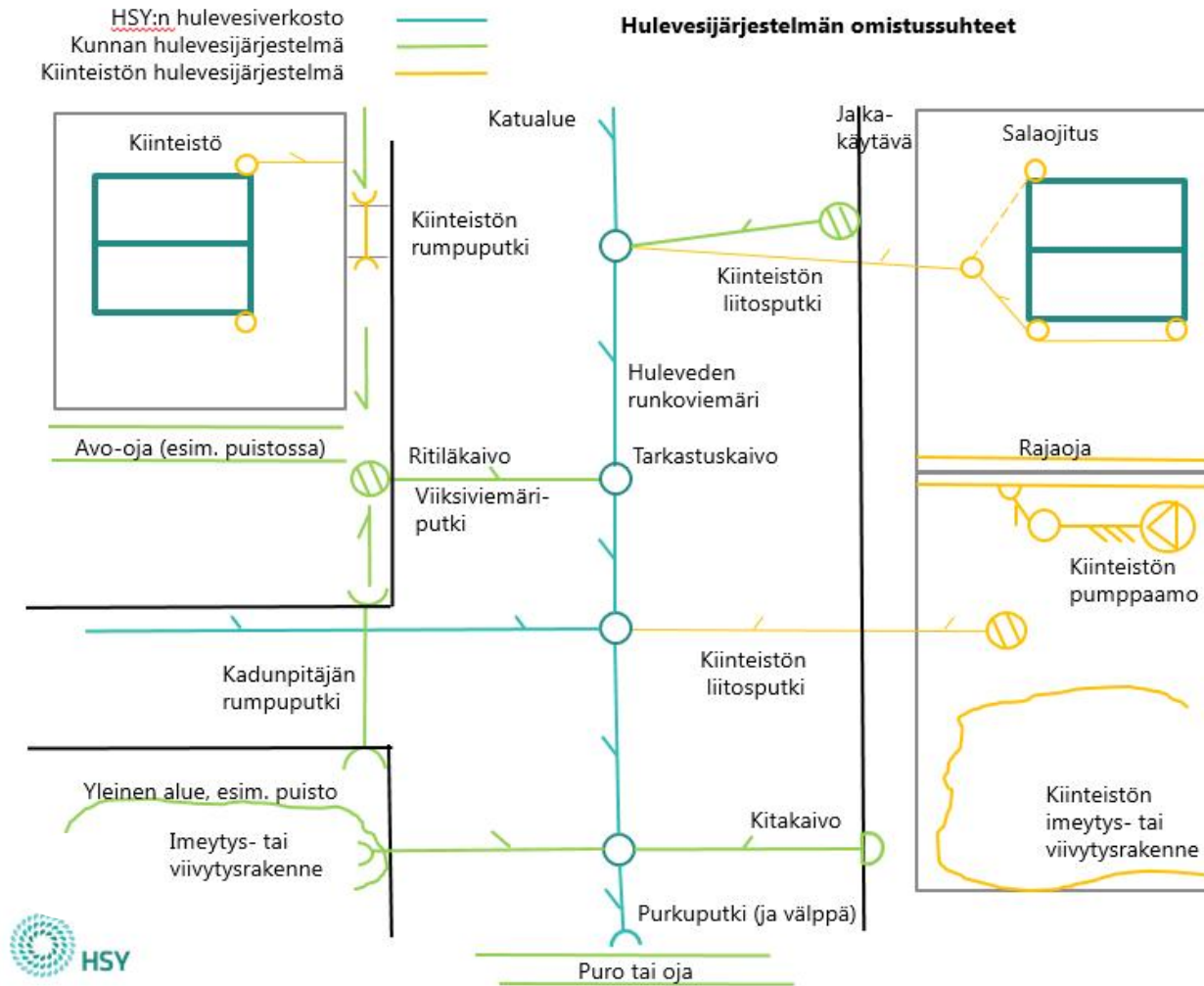
Toteutus ja kunnossapito

Hulevesisopimuksessa on todettu yleiset vastuunjaon periaatteet, mutta tässä menettelytapaohjeen taulukossa 1 sovitaan tarkemmasta rakenteiden ja laitteiden kunnossapidonvastuunjaosta HSY:n ja Vantaan kaupungin välillä. Taulukkoa 1 täydennetään myös kuvan 1 avulla, jossa on havainnollistettu hulevesijärjestelmien osia. Kaikki mistä ei ole erikseen mainittu, vastuu kuuluu Vantaan kaupungille. Taulukossa 1 ei ole erikseen indikoitu, että kyseessä on hulevesiin liittyvä asia mutta kaikki määritelmät ja selitykset viittaavat hulevesiin ellei erikseen mainita muuta, kuten sekaviemäriputki.

Taulukko 2. Kunnossapidon vastuunjako rakenteiden ja laitteiden osalta HSY:n ja Vantaan kaupungin välillä

Kohde	Omistaja	Kunnossapittäjä	Lisätiedot
Runkoviemäriputki katualueella	HSY	HSY	Runkoviemäriputket mitoitetaan HSY:n mitoitushjeen mukaan.
Runkoviemäriputken tarkastuskaivojen puhtaanapito ja sulatus katualueella (kansistosta hulevesiputkeen asti)	HSY	HSY	
Runkoviemäriputki katualueen ulkopuolisella alueella	HSY	HSY	
Runkoviemäriputken tarkastuskaivojen puhtaanapito ja sulatus katualueen ulkopuolisella julkisella alueella (kansistosta hulevesiputkeen asti)	HSY	HSY	
Runkoviemäriputken tarkastuskaivojen sakkapesän tyhjennys	Jäsenkunta /HSY	Jäsenkunta /HSY	Vastuut sovitaan jäsenkuntaakohtaisesti.
Viiksiviemäriputki	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Viiksimputkiin liittyvien ritilä- ja kitalaivojen puhtaanapito ja sulatus katualueella (kansistosta hulevesiputkeen asti)	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Viiksimputkiin liittyvien ritilä- ja kitalaivojen puhtaanapito ja sulatus katualueen ulkopuolisella julkisella alueella (kansistosta hulevesiputkeen asti)	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Viiksimputkiin liittyvien ritilä- ja kitalaivojen sakkapesän tyhjennys	Jäsenkunta	Jäsenkunta	

Sekavesiviemäriputki	HSY	HSY	
Tulvamitoitettu hulevesiviemäri	HSY	HSY	Jäsenkunta vastaa suunnittelun ja rakentamisen kustannusten tulvamitoituksen osuudesta
Tulvaviemärit ja -reitit	Jäsenkunta	Jäsenkunta	Tulvaviemärit ja -reitit mitoitetaan esim. HSY:n mitoitusohjeen mukaan.
Viivytys-, imeytys- ja suodatusrakenteet tai kasetit	Jäsenkunta	Jäsenkunta	Koskee katu- ja muita yleisiä alueita.
Hulevesiverkostoon välittömästi yhdistyvät avo-ojat	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Purot	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Avo-ojat katualueella	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Avo-ojat yleisillä alueilla	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Otto- ja purkuputkien päät (mm. välpät, ritalät yms.)	HSY	HSY	
(Katualueen) kuivatuksen sala-ojaputket	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
(Katualueen) rumpuputket	Jäsenkunta/ kiinteistö	Jäsenkunta/ kiinteistö	
Tulvapumppaamot, paineviemärit, purkukaivot (viiksiviemäri/liitosputki)	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Hulevesipumppaamot	Jäsenkunta	Jäsenkunta	
Hulevesipumppaamon paineviemärit, purkukaivot	HSY	HSY	

Kuva 1. Hulevesijärjestelmän omistussuhteet (liittyä taulukkoon 1)

5. Muita sovittuja asioita

Ei ollut.